

Oslo, 8. oktober 2007

Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep
0030 Oslo

Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka)

Vi viser til Deres ref.: 200603436-/GH, høringsbrev om utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende områder (Marka) som departementet sendte ut 26. juni 2007. Styret i Oslo Idrettskrets behandlet utkastet 20. august og vil uttale følgende:

1. Oslo Idrettskrets (OIK) organiserer all idrett i Oslo og består av ca 1.400 idrettslag med rundt 280.000 medlemskap når bedriftsidretten regnes med. OIK er den absolutt største frivillige organisasjon i Oslo, og svært mange av våre medlemmer bruker Marka. Vi taler derfor på vegne av en svært stor del av hovedstadens markabrukere.

2. Oslo Idrettskrets ønsker å opprettholde markagrensen. Vi innser at dette på sikt kan bli vanskelig med 19 kommuner og fem fylker involvert. OIK erkjenner således behovet for et sikrere vern av denne, og at en egen særlov er én løsning. Vi er derfor innstilt på å støtte en slik lov – så sant den ivaretar idrettens interesser.

3. Lovens formål (paragraf 1)

Oslo Idrettskrets støtter lovutkastets forslag til formålsparagraf (paragraf 1): *Formålet med loven er å bevare et rikt og variert landskap, natur- og kulturmiljø i Marka og sikre områdets spesielle verdi for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Det skal samtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål.*

OIK ønsker en lov som er fleksibel og robust i den forstand at den tar hensyn til at idretten er dynamisk, dvs. at nye idrettsformer stadig oppstår. Mange av disse har pga. krav til topografiske, arealmessige forhold funnet sin plass for utøvelse i Marka. Denne utviklingen har ikke vært planlagt og har i hvert fall i Oslo ført til atskillig diskusjon om nyvinningene hører hjemme der. Derfor ønsker vi ikke en formålsparagraf som inneholder kvalifiserende begreper som "idretter som hører naturlig hjemme i Marka", "de tradisjonelle markaidrettene", "markabaserte idretter" o.l. Vår erfaring er at slike ladete begreper benyttes mot å akseptere utøvelsen av nye idrettsformer – som skiskøyting, terrengsykling, utforsykling, snøbrett - i Marka.

Vi har derfor motforestillinger når det i departementets forklarende tekst heter: *Oslomarka blir brukt aktivt av forskjellige former for idrett, uorganisert og organisert. Idrettsaktiviteter som naturlig hører hjemme i marka skal fortsatt sikres bruk innenfor rammene av bærekraftig flerbruk. Nye idrettsformer som det er aktuelt å etablere i marka bør vurderes opp mot konsekvensene for annen idrett og friluftsliv.*

Mener virkelig departementet at det offentlige – om loven hadde eksistert på det daværende tidspunkt – skulle ha tatt stilling til om skiskøyting og terrengsykling skulle vært tillatt i Marka?

Det er for øvrig et selvstendig poeng at slike nye idrettsformer har brakt tusener av barn og unge ut i Marka. OIK mener at bruk av Marka er en forutsetning for at markagrensen kan opprettholdes på sikt. Aksept av nye idrettsformer er derfor et ledd i vern av Marka.

4. Markagrensen (paragraf 2)

Departementet foreslår i paragraf 2 at den nærmere avgrensningen av de områder der loven skal gjelde, skal foretas ved vedtak som treffes av Kongen, dvs. som forskrift med hjemmel i loven. Oslo Idrettskrets støtter forslaget.

For Oslos del vil fastleggingen av den endelige markagrensen antagelig bli uproblematisk, mens det i andre kommuner kan ventes forslag om å endre grensene. Oslo Idrettskrets representerer kun idretten i Oslo. Det må derfor bli opp til hvert enkelt idrettsråd (som er idrettens representative organ på kommunenivå) å ta stilling til hvilken holdning idretten skal ha m.h.t. markagrensen i sin kommune.

5. Marka som LNF-område (paragraf 4)

I paragraf 4 foreslår Departementet at Marka skal være et landbruks-, natur- og friområde (LNF-område). I tekstdelen til lovutkastet heter det i 4.2.1. Byggeforbudet, omdisponering av områder, første avsnitt:

Lovutkastet hviler på at Marka skal anses som et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område) og at arealbruk i strid med dette formålet er forbudt. Loven viser her til rettsvirkningen av § 20-6 i plan- og bygningsloven, noe som medfører at det bare er tiltak knyttet til landbruk, natur og friluftsliv som er tillatt i Marka. Dette innebærer at loven stenger for bygging til de fleste formål, herunder også tiltak som for øvrig har sammenheng med aktiviteter i natur- og friluftsområder som for eksempel kennel, hestesenter, rideanlegg, alpinanlegg, golfbane, campingplass, friområde, modellflyplass. Med unntak for idrettsanlegg og stier og løyper som kan tillates etter nærmere kriterier, kan slike tiltak bare tillates ved dispensasjon.

Oslo Idrettskrets kan ikke godta at anlegg som rideanlegg, alpinanlegg med mer i utgangspunktet skal være forbudt i Marka. Vi mener at dette er i strid med lovens formål. Vi minner i den forbindelse om at bl.a. Sørkedalen ligger innenfor markagrensen.

6. Bestemmelsene om idrettsanlegg (paragraf 5)

I tekstdelen til lovutkastet 4.2.1., tredje avsnitt heter det:

Regjeringen foreslår i lovutkastet at idrettsanlegg i utgangspunktet bør etableres utenfor Marka i tråd med det generelle byggeforbudet som foreslås, men ettersom idrett er en del av formålet med loven foreslås det særskilte retningslinjer om etablering og utvidelse av idrettsanlegg. Disse reglene gjelder både for mindre lokale idrettsanlegg og større regionale eller nasjonale anlegg. Etter Regjeringens forslag kreves det tillatelse etter markaloven og reguleringsplan etter plan- og bygningsloven for etablering eller utvidelse av idrettsanlegg.

Selve paragrafen lyder:

§ 5 Idrettsanlegg

Etablering eller utvidelse av idrettsanlegg krever tillatelse etter loven her og reguleringsplan etter plan- og bygningsloven Kap VII. Idrettsanlegg skal i minst mulig grad

etableres i Marka. I Marka kan det bare etableres idrettsanlegg som fremmer formålet med loven, og som ikke medfører støy utover anleggets nærområde. I vurderingen skal det legges vekt på det regionale eller nasjonale behovet for anlegget. Idrettsanlegg skal i størst mulig grad samlokaliseres og plasseres så nært bebyggelsen som mulig, men slik at det samtidig legges vekt på befolkningens behov for grønne omgivelser og turområder.

Ved søknad om konsesjon til uttak av vann til snøproduksjon til alpinanlegg m.v etter vannressursloven skal fylkesmannen gi uttalelse til vassdragsmyndigheten med utgangspunkt i denne lovens formål. I vurderingen skal det legges vekt på å unngå negative virkninger for friluftslivet.

I lovforklaringen til paragrafen skriver departementet i 1. avsnitt:

Idretten står i en særstilling av aktivitetene i Marka da den kan kreve stor grad av tilrettelegging. Første ledd første punktum sier at etablering eller utvidelse av eksisterende idrettsanlegg krever tillatelse etter markaloven og reguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Det mest hensiktsmessige er at det skjer parallell behandling etter markaloven og plan- og bygningsloven der forholdet til markaloven avklares først. Idrettsanlegg [skal i] minst mulig grad etableres i Marka. Bestemmelsen gir dermed uttrykk for at marka skal være et sted der det foregår utmarksbaserte aktiviteter. Innendørs idretter må derfor legges foregå utenfor marka.

Etter Oslo Idrettskrets mening viser erfaringene at Marka har plass nok til både idrett og friluftsliv, og at friluftsliv og idrett ofte glir over i hverandre og er to sider av samme sak, enten det er tale om bruk av terreng, stier, skogsbilveier, vanlige løyper, såkalte konkurranseløyper eller lysløyper. Bruk av idrettsanlegg som alpinbakker, hoppbakker, klatrefelt, akebakker, skiskytteranlegg har også med friluftsliv å gjøre. Først når det er tale om konkurransevirkosomhet, befinner man seg definitivt på idrettssiden. Derfor er et skille mellom idrett og friluftsliv etter vårt skjønn kunstig. Idretten i Marka er i de fleste sammenhenger også friluftsliv.

Sett i forhold til Markas størrelse legger idrettsanleggene beslag på svært begrensede arealer. Av naturlige grunner (tilgjengelighet) er de i hovedsak lagt til randsonen. Men selv ikke i de mest anleggstette områder (f. eks. Holmenkollen/Tryvannshøgda) hindrer de eksistensen og opprettholdelsen av såkalte "hundremeterskoger" i rikelig monn.

Ser man på idrettens historie i Marka, ser man at det er etterspørsel og økonomi som bestemmer anleggsutbygging og levedyktighet. Mange anlegg er blitt etablert og har senere forfalt (blitt oppslukt av skogen) pga. manglende bruk (de fleste hoppbakkens skjebne, en del alpinbakkens også). Mange prosjekter er forblitt på idestadiet pga. manglende interesse og /eller finansiering. Ser man Marka under ett, er det få store anlegg. I Oslo er det nasjonalanlegget i Holmenkollen, alpinanlegget i Tryvann-Wyller som betjener hele hovedstaden og hoppanlegget i Linderudkollen. I nabokommunene er de større anleggene først og fremst alpinbakker i randsonen som betjener lokale behov.

Anleggsutbyggingen truer således på ingen måte med å ta overhånd. Idrettslag, kretser og forbund samhandler innen begrensede økonomiske rammer.

Bortsett fra de føringer som ligger i formålsparagrafen, ser derfor ikke Oslo Idrettskrets noen gode grunner til å underlegge idretten særskilte regler utover vanlige reguleringsbestemmelser.

I forslaget til paragraf 5 fastslås at det ikke kan anlegges idrettsanlegg som medfører støy utover anleggets nærområde. Hva dette innebærer er ikke nærmere definert. Vi antar at man ikke har tenkt å forby skiskyting i Marka, men at man vil gå imot nye skytebaner og anlegg for motoriserte idretter. Det er en politikk som OIK har akseptert i flerbruksplanen for Oslo kommunes skoger. Hvor relevant den er i enkelte andre deler av Marka kan nok diskuteres.

Vi minner også departementet om at det innen markagrensen finnes en del lokalsamfunn som er av en slik størrelse at de har legitime krav på andre idrettsanlegg enn dem man vanligvis finner i Marka. Dette forholdet må ivaretas i den endelige lovteksten.

Bestemmelsene om Marka som LNF-område og utkastet til lovparagraf om idrettsanlegg skaper usikkerhet m.h.t. idrettens fremtidige plass i Marka. Når det gjelder LNF-bestemmelsene, kan osloidretten som nevnt ikke godta at f. eks. alpin- og rideanlegg ikke vil bli tillatt med hjemmel i loven. Når det gjelder bestemmelsene om idrettsanlegg, synes det å være et motsetningsforhold mellom lovens formålsparagraf og det som fremstår som et hovedanliggende i paragrafen, at idrettsanlegg i minst mulig grad skal etableres i Marka.

Oslo Idrettskrets har hele tiden fremholdt at idrettsaktiviteten i Marka (med unntak for lokalsamfunn innen markagrensen) konsentrerer seg om idrettsformer som trenger markaterrenget av topografiske, arealmessige årsaker. Vi støtter med andre ord at innendørsidretter ikke hører hjemme der.

Når det er mulig å tolke departementet dit hen at hver minste lokale hopp- og alpinbakke i utgangspunktet er uønsket i Marka, er det dessverre grunnlag for å spørre om lovens formålsparagraf er oppriktig ment – og hva Miljøverndepartementet mener om idrettens plass i Oslomarka.

7. Motorferdsel (paragraf 8)

I departementets tekst 4.2.2. Motorferdsel heter det i 1. avsnitt:

Det foreslås et generelt forbud mot motorferdsel i utmark og vassdrag, men da slik at motorferdsel til nærmere angitte nytteformål er tillatt. For eksempel er nødvendig motorferdsel for fastboende tillatt samt nødvendig motorferdsel i forbindelse med anlegg og vedlikehold av løyper og gjennomføring av idrettsarrangementer.

Idrettens interesser skulle dermed være ivaretatt på dette punkt. Forholdet er imidlertid uteglemt i utkastet til paragraf 8 Motorferdsel og i lovforklaringen. Vi regner med at dette skyldes en ren forglemmelse, og ber departementet rette opp feilen.

8. Forvaltning av loven (paragraf 3)

I utkastets tekstdel 4.2.4. Forvaltning, 1. avsnitt heter det:

Loven skal legge til rette for helhetlig forvaltning av Marka. Loven gir felles materielle normer for Marka, men ettersom mange av reglene er skjønnspregede er det behov for enhetlig praksis i forvaltningen. Det foreslås at kommunene fortsatt skal være lokal markamyndighet og behandle saker om etablering av idrettsanlegg, stier og løyper samt dispensasjoner. I forhold til dagens forvaltning av Marka skjer det en justering på det statlige nivået. Det foreslås her at Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal være klageinstans for alle kommunale vedtak etter loven eller i medhold av loven innenfor markaområdet. Det åpnes imidlertid for at de respektive fylkesmenn skal kunne avgi faglige uttalelser i samband med klagebehandlingen.

Oslo Idrettskrets støtter forslaget.

9. Rådet for markasaker (Markarådet) (paragraf 15)

I utkastets tekstdel 4.2.4. Forvaltning, 2. avsnitt heter det:

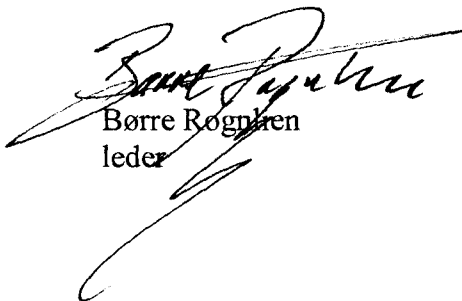
Regjeringen tar også til orde for å opprette et markaråd som skal ha en viktig rolle i forvaltningen av området. Rådet skal kunne gi uttalelser til klagesaker etter markaloven og ta opp saker og forslag som kan fremme formålet med loven.

Oslo Idrettskrets støtter forslaget under forutsetning av at idretten får en representasjon som reflekterer dens tyngde både blant brukerne og de frivillige organisasjonene. I lovutkastet foreslår departementet 10 medlemmer og at departementet fastsetter nærmere regler for rådets sammensetning ved forskrift. Oslo Idrettskrets finner det naturlig at idretten (eksklusive Skiforeningen) får 1/3 av plassene som blir tildelt de frivillige organisasjoner. Idretten vil motsette seg et organ som i sin sammensetning må oppfattes som ensidig.

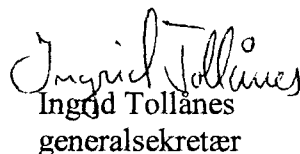
10. Skogbruk

Oslo Idrettskrets har forståelse for at årstilveksten må tas ut på forretningsmessige forsvarlig måte, men mener at de store friluftsjnteressene knyttet til Marka må få konsekvenser for hvordan skogen drives, skjøttes og utvikles. Det må f. eks. være et mål å bevare mest mulig av den gjenværende gammelskogen. Vi har vanskelig for å se at lovutkastet fullt ut ivaretar disse hensyn.

Med vennlig hilsen
Oslo Idrettskrets

Børre Rognlien
leder

Ingrid Tollånes
generalsekretær